

[Subscribe](#)[Past Issues](#)[Translate](#)

Nesloboda politického systému a sloboda stratená v pohybe

Zápas o slobodu sa neskončil ani pádom komunizmu. Príbehy ľudí, ktorí čelia systémovej manipulácii, sa odohrávajú aj v dnešnej slobodnej dobe. Svedčia o tom inscenácie z Ruska a Slovenska.

Otvorené a nápadité výpovede o problémoch spoločnosti, ktoré prekračujú hranice tradičnej činohry, zas predstavujú súbory z Maďarska a Nemecka, ktoré konfrontujú divákov s obmedzovaním slobody jednej časti obyvateľstva alebo so zneužívaním národnej hrdosti.

Aj také PODOBY SLOBODY ponúkne **Medzinárodný festival Divadelná Nitra**, ktorý sa bude konať od **27. 9. do 2. 10. 2019.**

Nezvyčajný výsluch

Nadobudnutá sloboda môže so sebou niesť problém, ako sa s ňou vyrovnávať, a o tom hovorí nová dráma legendárneho ruského divadla Teatr.doc **Človek z Podol'ska** z pera prozaika a básnika Dimitrija Danilova.

Hrdinom tejto absurdnej komédie je obyčajný človek, redaktor novín, ktorý sa zrazu ocitne na výsluchu. Dôvod nepozná ani on, ani samotní policajti. „Dejiskom inscenácie je moskovská policajná stanica, kde sa zhromažďujú excentrickí intelektuáli. Bežné policajné mučenia sú nahradené zložitejším utrpením: obyvatelia dostávajú strašný dotazník, ktorý nezvládne nikto, kto nedokáže prekonať pocit ohromujúcej prázdnoty a vlastnej zbytočnosti,“ opisuje hru ruský kultúrny časopis Afiša.

Teatr.doc má v Rusku postavenie disidentského divadla. Touto hrou reaguje aj na situáciu doma, kde panuje občianska neistota, kde sa zákony a ich výklad môžu kedykoľvek zmeniť. V súvislosti s informáciami, ktoré k nám v súčasnosti prenikajú z Ruska, nesie hra *Človek z Podol'ska* vysoko aktuálne poslanstvo. Pre režiséra Michaila Ugarova, ktorý vlani nečakane zomrel, to bola posledná inscenácia.

Hlava XXII je stále živá

Absurdné mechanizmy spoločnosti, v ktorej akékoľvek nariadenia značne prekračujú všetko ľudské, sú námietom aj kultového diela ***Hlava XXII***.

Na divadelné dosky ho prináša Divadlo Andreja Bagara v Nitre, ktoré však príbeh napísaný Josephom Hellerom posúva bližšie k slovenskému divákovi. Režijná interpretácia Jána Luterána v sebe nesie množstvo odkazov na súčasnú spoločensko-politickú situáciu a nechýba v nej korenie v podobe čierneho humoru.

„Jeden z najskľučujúcejších pocitov, ktorý prežíva ústredná postava Hlavy XXII, a teda s ním aj každý divák so zdravým rozumom túžiaci po slobode, je bezmocnosť voči svojvôli a arogancii moci, mocných ľudí, ktorí svoju funkciu a postavenie zneužívajú vo svoj prospech a nie sú na jej vykonávanie kompetentní. V tom pociť sa dá prežiť aj celý život. Nájsť odvahu vyjsť z komfortnej zóny a postaviť sa voči hlupákovi, tyranovi, klamárovi a zločincovi je najhorúcejšou úlohou pre každého, kto túži po slobode v našej spoločnosti,“ hovorí režisér Ján Luterán.

Hlavnú postavu, vojaka Yossariana, ktorý sa na takúto úlohu odhodlá, stvárňuje Daniel Ratimorský. Zaujme aj výrazná scénografia Michala Lošonského a neobyčajne živý akustický sprievod v podaní samotných hercov.

Fake news, hoaxy a konšpirácie

Nebezpečenstvo transformácie predsudkov a presvedčení na radikálne postoje a konania je problémom modernej doby. Manipulácia názorov, najmä ak je spoločnosť náchylná uveriť fake news, hoaxom a konšpiráciám, je v tomto ovzduší ľahká. Dôsledky sú nedozerané. Aktuálne spoločenské a politické dianie na Slovensku je prostredím, do ktorého je zasadená aj autorská monodráma

Moral Insanity v podaní Petra Brajerčička, ocenená Grand Prix na festivale Nová dráma 2019. Dielo, ktoré herec pripravil v Prešovskom národnom divadle v spoluautorstve s režisérkou Júliou Rázusovou, vzniklo na motívy románu Umberta Eca Pražský cintorín. „*Ľudia si často slobodne osvoja nejaký názor. Za týmto slobodným výberom sa však môže skrývať obrovská klamlivá a precízne vymyslená kampaň. My sa snažíme odhaľovať princípy takýchto kampaní. S príchodom internetu a sociálnych sietí má každý možnosť vyjadriť svoj názor bez toho, aby podložil svoje tvrdenia. Ľudia šíriaci nenávisťné postoje tak naberajú stále viac sebavedomia a ich názory šíria ďalší a ďalší. Vďaka slobode ich však stále môžeme a musíme konfrontovať a usvedčiť,*“ hovorí Peter Brajerčič. V inscenácii *Moral Insanity* stvárňuje práve takého grázla, ktorý sa neštíti slobodu slova zneužívať vo svoj prospech, a to aj na úkor druhých. „*Zároveň sa snažíme reflektovať neschopnosť jednotlivca oslobodiť sa od zdedených a vštepených názorov a stereotypov. Je to rozpor vnútornej ‚neslobody‘ a vonkajšej ‚slobody‘, ktorý môže viesť aj za hranice ľudskosti,*“ dodáva Brajerčič.

Preži deň ako človek bez domova

Maďarské nezávislé divadlo STEREO AKT z Budapešti vystúpi v Nitre po prvý raz, a to so scénickým dielom ***Bez adresy - hra na tuláka***. Inscenácia na princípe interaktívnej hry reflektuje aktuálne dianie v Maďarsku. Jeden z najprogresívnejších súčasných divadelných kolektívov pravidelne využíva umeleckú intervenciu ako reakciu na súčasné politické a spoločenské problémy a aktívne zapája publikum do deja na javisku.

Dvaja až traja ľudia denne prídu v Maďarsku o svoj domov. Z tejto situácie sa môžu dostať len s veľkou pomocou, mimoriadnym odhodlaním a šťastím. Pred rokom sa bezdomovectvo u našich južných susedov stalo trestným, čo ohrozilo životy tisícov zasiahnutých ľudí. Viete, kde dnes budete spať? Viete, aké bude počasie? Kedy ste naposledy mali teplé jedlo či sprchu? Pýtali ste niekedy peniaze od neznámych ľudí? To sú otázky, s ktorými sa denne stretávajú ľudia bez domova. STEREO AKT pozbieral ich skutočné príbehy a pretvoril ich do performatívnej hry, v ktorej vystupuje reálny človek bez domova, sociálny pracovník a dvaja herci. Zapojiť sa však môžu aj samotní diváci.

„Diváci si prostredníctvom tejto hry môžu otestovať, či by dokázali prežiť na ulici veľkomesta. Hra je nielen nasýtená autentickými príbehmi a výpoveďami ľudí, ktorí na ulici naozaj žijú alebo ktorí s nimi pracujú, ale je aj akýmsi experimentom v zmysle solidarity,“ približuje Ján Šimko. Inscenácia pod režijným vedením Martina Borossa hovorí, že bez adresy nemá človek nárok na slobodu, a publika sa pýta, či je s tým ochotné niečo urobiť alebo nie. Inscenácia sa bude odohrávať v site specific, čím Divadelná Nitra po prvý raz využije mestský Kultúrny dom Párovské Háje.

Precvič si gymnastiku ideológií

V zdravom tele sídli nielen zdravý duch, ale aj nezdravý nacionalizmus. O tom hovorí komédia ***Druhý pokus o telovýchovu*** nemeckého nezávislého súboru Hauptaktion, ktorý zavíta na Divadelnú Nitru tiež po prvýkrát. Inscenácia na hranici tanca, divadla a performance skúma rôzne telovýchovné hnutia od začiatku 19. storočia až po ich súčasné podoby.

„Na pozadí cvičenia a snahy o zdokonalenie tela reflektuje osemčlenný súbor nacionalizmy a nacionalistické ideológie, ktoré boli vždy na pozadí týchto hnutí,“ ozrejmuje tému inscenácie Ján Šimko. Prvé verejné gymnastické hnutie v Nemecku vzniklo v roku 1811, keď Friedrich Ludwig Jahn založil tajnú spoločnosť, ktorá mala prostredníctvom gymnastiky pripraviť nemeckú mládež na boj proti Francúzom. *„S podobnými ideológiami sa tieto telovýchovné hnutia stretávali aj v období Tretej ríše či NDR, čo inscenácia reflektuje tiež. Takýmto historickým preletom cez telovýchovné formácie a ich cvičenia preletíme aj históriu nemeckých nacionalizmov,“* dodáva kurátor zahraničného programu Ján Šimko.

Súbor Hauptaktion však zdôrazňuje, že ich dynamická inscenácia nevypovedá len o nemeckých telovýchovných hnutiach, ale je aktuálna aj inde na svete. *„Naša hra rozpráva o pravidlách a scenároch, ktoré musíte naplniť, aby ste mohli byť súčasťou celku. A tiež o slobodách a obmedzeniach, ktoré s tým prichádzajú,“* hovorí jeden z autorov Oliver Zahn.

Nová stránka a online predpredaj

28. ročník Divadelnej Nitry sa bude konať v priestoroch Divadla Andreja Bagara v Nitre, Starého divadla Karola Spišáka v Nitre, Synagógy, Nitrianskej galérie, Krajského osvetového strediska, Krajskej knižnice Karola Kmeťka, ale aj v Kultúrnom dome Párovské Háje a v ďalších kultúrnych inštitúciách, vo Festivalovom stane či inde na Svätoplukovom námestí.

Všetky informácie o nadchádzajúcom **Medzinárodnom festivale Divadelná Nitra**, ktorý sa uskutoční od 27. 9. do 2. 10. 2019 v Nitre, sú dostupné na vynovenom webe www.nitrafest.sk. Spolu s novou stránkou spustila Divadelná Nitra aj online predpredaj vstupeniek, ktorý je oficiálne otvorený od 1. 8. 2019 v sieti:

Hlavný organizátor Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra:

Asociácia Divadelná Nitra

Hlavní spoluorganizátori:

Divadlo Andreja Bagara v Nitre, Staré divadlo Karola Spišáka v Nitre, Nitriansky samosprávny kraj, Mesto Nitra

Spoluorganizátori:

Anténa – sieť pre nezávislú kultúru, Amnesty International, Critical Mass Nitra,

Divadelný ústav Bratislava, Esorg, Febiofest, Hidepark Nitra, Institut dokumentárneho filmu, Praha, Kinoklub Tatra Nitra, Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre, Krajské osvetové stredisko v Nitre, Motolino, Nitrianska galéria, ZŠ kniežaťa Pribinu,

ZŠI pre slabozrakých a nevidiacich Bratislava, OZ Pokoj a dobro, Ponitrianske múzeum,

Post Bellum SK, Mareena, Nadácia Milana Šimečku, Nadace partnerství – Stromy slobody, Rozbicyklujme Nitru, Stokráska,

Tanec Praha, ZUŠ J. Rosinského v Nitre.

Projekty Asociácie Divadelná Nitra podporili

u. fond
na podporu
umenia

Projekty Asociácie Divadelná Nitra z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, hlavný partner projektov

Hlavní mediální partneri

Mediálni partneri

Partneri

Medzinárodný festival Divadelná Nitra
Svätoplukovo nám. 4
950 53 Nitra
Slovenská republika
<http://www.nitrafest.sk>

Nechcete naďalej dostávať tieto maily?
Môžete [nastaviť svoje preferencie](#) alebo [odhlásiť sa z odberu](#).

This email was sent to <<Email Address>>

[why did I get this?](#) [unsubscribe from this list](#) [update subscription preferences](#)
Medzinárodný festival Divadelná Nitra · Svätoplukovo nám. 4 · Nitra 95053 · Slovakia

